

(POLİTİKA)

büyük oyunun küçük hamlesi

GÜRCİSTAN

Amerikan ve TC. propagandasına gelince ünlü bir değişti hatırlatmak yerinde olacaktır; "dinime söven müslüman olsa". Bir yanda Afganistan'dan Irak'a dünyanın birçok yöresinde füzeleri, uçakları ve donanmalarıyla savaşan ABD bir yanda Kürt coğrafyasını her gün bombalayan kimyasal silahlarla her çeşit teknolojiyi kullanan TC, bir yanda Rusya'yı barbarlıkla orantısız güç kullanmakla suçlayan açıklamalar. ABD kaynaklı bütün insani perdeli açıklamalar olsa olsa bir gülümseme oluşturur, başka hiçbir duyguya yol açmaz.

M. ÖZLEM

Resmi tarihin herkesin bildiği efsanesidir; iki Alman savaş gemisi Enver Paşa'nın oldu bittisiyle Karadeniz'e açılır, Rus limanlarını bombalar ve böylece Osmanlı 1. dünya savaşına girmiş olur. Savaşın nesnel ve öznel sebeplerini savaşa yol açan emperyalist gelişmeleri ve aslında savaşın emperyalizm açısından bir zorunluluk haline geldiğini görmezden gelerek izah edildiğinde Osmanlı savaşa tamda böyle katılmıştır.

Oysa 1. dünya savaşı emperyalist gelişmenin dünyanın emperyalist güçler arasındaki paylaşımının ve yeniden paylaşımının ürünü olarak ortaya çıkmıştı. Ve savaşın ve aslında savaşa sebep olan emperyalist gelişmenin ekonomik ve siyasi tahlilini bütün ayrıntılarıyla ortaya koyan Lenin olmuştu. Bugün Gürcistan'da başlayan çatışmayı analize soyunan herkesin soyunan hiçbir görüşün Lenin'i ve Lenin'in emperyalizm analizlerine yaslanmadığı takdirde bilimselliği ve geçerliliği söz konusu olmayacaktır. Denilebilir ki, "tarihin sonunun" ilan edildiği "imparatorluk" çağında Marksist-Leninist teorinin salasının verilip mevlüdünün okutulduğu günlerde sanki tarih başladığı yere dönüyor ve sanki yüzyılın başı geride bıraktığı 20. yüzyılın başladığı yerden kendi yolunu çiziyor. 20. yüzyılın başları emperyalizmin dünyayı paylaşma mücadelesine girdiği kapitalist-emperyalist eşitsiz gelişmenin ürünü olan ve gelişmesini geç sağlayarak pazardan

pay isteyen (Almanya-İtalya) ve ellerindeki pazarı, sömürgeleri korumaya çalışan ülkeler her iki grubunda gözünü diktiği Ortadoğu, Arap ve Kafkas petrolerinin paylaşım mücadelesine tanıklık etmişti. Ve bugün 21. yüzyılın başında emperyalizm yeni güçlerle aynı paylaşım mücadelesini aynı büyük oyunu tekrar sahneye koyuyor. Dünya koşar adım emperyal paylaşım savaşlarına ve bu savaşın aşan bir dünya savaşına dönüşme ihtimali çok uzak olsa da temel hedefi olan Ortadoğu- Kafkasya'yı kapsayan bölgesel bir savaşa gidiyor. Denilebilir ki, emperyal gelişmenin kaçınılmaz bir sonucu olarak "Avrasya" denilen bölgede bir bölgesel savaş kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Osmanlı'yı 1. dünya savaşına sokan Karadeniz'e açılan iki alman gemisiydi. 22 ağustos 2008 itibarıyla bir Amerikan ve iki NATO savaş gemisi Karadeniz'e açılmış durumda. Ve AKP hükümeti bir oldu bitti karşısındaki çaresizlikle imzaladığı uluslar arası sözleşmeleri (Montrö boğazlar sözleşmesi) ihlal ederek üç Amerikan savaş gemisini Rus donanmasının kontrolündeki Gürcistan karasularına doğru yola çıkmasına izin vermiştir. Ortaya çıkacak bütün sonuçların sorumluluğu AKP hükümetine ait olacaktır. Herkes bilmektedir ki Amerikan savaş gemilerinin Gürcistan'a gidiş amacı insani söylemlerle üstü örtülmeye çalışılan güç gösterisidir. Zaten gemilerde buna uygun seçilmiştir. Gemilerden biri Amerikan Akdeniz filosunun bayrak gemisidir. Ayrıca Rus kaynakları bir Amerikan nükleer denizaltısının ve sayıları ona ulaşacak NATO bayraklı savaş gemisinin Karadeniz'e geçeceğini açıklamıştır. Bu gemilerin yakıt, gıda ve barınma yardımlarını kimin limanlarından yapacağı herhalde alenidir. TC. devleti yanı başında tehlikeli bir güç gösterisine ve tırmanmaya onay vererek aynı zamanda söz konusu olası bölgesel savaşa yönelik tavrını ve tarafını belli etmiştir.

Zbigniew Brezinski, "büyük satranç Tahtası"nın (The Grand Chessboard) girişinde "yaklaşık beş yüz yıl önce, kıtalar arasındaki politik etkileşimin başlamasından bu yana, Avrasya'nın dünya gücünün merkezi olduğunu" yazıyordu. "Avrasya, küresel üstünlük savaşımının hala

sürdürüldüğü bir satranç tahtasıdır ve bu strateji, jeostratejiyi yani jeopolitik çıkarların yönetilmesini de içine alır" derken tamamen haklıdır. "Başka bir deyişle Amerika, Avrasya'daki belli başlı oyuncuları kendi ulusal çıkarlarına göre şekillendirecek bir stratejiden yoksun kaldığı takdirde Avrasya'yı kaybedecek ve Amerika'nın dünya siyasetindeki yeri azalacaktır." Bu satranç oyununun küçük bir hamlesi Gürcistan'da devreye konulmuştur. Piyon ileri sürülmüş piyonla şah çekilmiştir. Ama satrancın basit kuralıdır, ileri sürdüğünüz taş korumasızsa ezilir. Gürcistan Osetya topraklarına girerek Rus hamlesini ölçmek istemiştir. Ama arkasında sandığı korumaları çeşitli sosyo-ekonomik sebeplerle hareket sınırlılığını yeterince hesap etmemiş ve saldırıya açık hale gelmiştir. Rus ordusu rakiplerini şaşırtan bir hız ve kapasiteyle Osetya'da ki Gürcü işgalini ezmiş ve üç gün içerisinde Gürcistan'ı işgal edebilecek bir konuma ulaşmıştır. Bugünkü tartışma "işgalci barbar" Rus ordusunun "özgür dünyaya" düşman "totaliter" Rus politikalarının "özgür dünya" tarafından geri püskürtülmesi çabasıdır. TV haberlerinin Gürcistan, NATO ve ABD kaynaklı açıklamaları demeçleri, izleyen herhangi biri, kendisine sunulan görüntülere bakıp Rusya'nın orantısız barbarca saldırılarla ülkesini savunan mazlum Gürcü ordusunu ve onun cesur, onurlu demokrat devlet başkanını ezmek için saldırıda bulunduğu inandır. Savaşı başlatan Rusya olduğunu Gürcistan'ın saldırıya uğrayan olduğunu sanır.

"Savaş siyasetin devamıdır. Öyleyse savaş öncesinde güdülen siyaseti, savaşa yol açan, savaşı ortaya çıkaran siyaseti" incelemeyen söz konusu savaşı anlama şansımız yoktur. Doğrudur Rus ordusu Gürcü kentlerine girmiştir, doğrudur Rus ordusu Gürcü ordusunu onunla kıyaslanamayacak bir güçle ezmiştir. Eğer savaşı geldiğimiz nokta itibarıyla ele alacaksa bütün bunlar doğrudur ve bir durum tespitidir. Somutu böyle koymak onu ortaya çıkaran koşulları görmezden geleceksek somutu kavramamak anlamına gelecektir. Ve böyle kaldığımız sürece Gürcü savaşına yol açan siyasi ekonomik gelişmeleri de anlamayacağız. Brezinski'nin deyimiyile oynana oyun bir satrançsa hamle şahı düşür-

(TOPLUM)

mek için planlanan bir dizi hamlenin küçük bir parçasıdır. Ve satranç tahtasına ve oyuna bütünsel bir gözle bakamazsak yapılan hamlenin öncesini amacını göremezsek ve bir sonraki hamlenin ne olacağını anlayamazsak satranç oyununun basit bir piyonu konumuna düşeriz.

Öncelikle yaratılan manipülasyona dur demek ve süreci doğru kavramak gerekir. Savaş Gürcü ordularının Osetya'yı istilası üzerine başlamıştır. Daha ilk günden 2000'e yakın sivil Oset, Gürcü ordusu tarafından katledilmiştir. Gürcistan uzunca bir süredir bölgede ABD temsilcisi gibi davranmaktadır. Gürcistan devlet başkanının ve hükümet üyelerinin doğrudan ABD'den maaş aldığı kanıtlanmıştır. Ve uzun süredir Osetya ve Abhazyanın bağımsızlık taleplerini silah zoruyla engellemeye çalıştığı bilinmektedir. Gürcü ordusunun İsrail, ABD ve Türkiye tarafından silahlandırıldığı ve eğitildiği de kanıtlanmıştır. Özetle Gürcistan siyaseti çok uzun bir süredir ABD'nin "Avrasya" siyaseti haline gelmiştir. Gürcistan ABD'nin bölgedeki tetiğidir. Gürcü devlet başkanının kendi halkına karşıda zorbaca ve hatta barbarca yöntemler kullanarak iktidarını sürdürdüğü bilinmektedir. Savaşı başlatan Osetya ve

Abhazyadaki Çerkez halklarının özgürlük isteklerini kanla boğmak isteyen Gürcü hükümeti ve

Zbigniew Brezinski, "büyük satranç Tahtası"nın (The Grand Chessboard) girişinde "yaklaşık beş yüz yıl önce, kıtalar arasındaki politik etkileşimin başlamasından bu yana, Avrasya'nın dünya gücünün merkezi olduğunu" yazıyordu. "Avrasya, küresel üstünlük savaşımının hala sürdürüldüğü bir satranç tahtasıdır ve bu strateji, jeostratejiyi yani jeopolitik çıkarların yönetilmesini de içine alır" derken tamamen haklıdır.

onu destekleyen hatta kışkırtan, istilaya onay veren NATO devletleridir.

Oset halkı yardım istemiş Rus ordusu Oset-

ya'ya girmiş ve Gürcü ordusunu geri püskürtmüştür. Rusya'nın emperyal heveslerinden ve planlarından azade büyük oyundaki küçük hamle bundan ibarettir. Bölgedeki bütün emperyal güçler ve işbirlikçileri bölgeyi terk etmeden yani Rus ordusu, NATO gemileri, Gürcü ordusu işbirlikçi Gürcü hükümeti bölgeyi terk etmeden Gürcistan NATO'ya üyelik talebini geri çekmeden Oset ve Abhaz halklarının bağımsızlık talebi tanınmadan bölgenin huzura kavuşma şansı yoktur.

Rusya bugün itibariyle Gürcü topraklarını terk etmiştir. (Osetya ve Abhazy Gürcü toprağı değildir.) Amerikan ve TC. propagandasına gelince ünlü bir değışi hatırlatmak yerinde olacaktır; "dinime söven müslüman olsa". Bir yanda Afganistan'dan Irak'a dünyanın birçok yöresinde füzeleri, uçakları ve donanmalarıyla savaşan ABD bir yanda Kürt coğrafyasını her gün bombalayan kimyasal silahlarla her çeşit teknolojiyi kullanan TC, bir yanda Rusya'yı barbarlıkla orantısız güç kullanmakla suçlayan açıklamalar. ABD kaynaklı bütün insani perdeli açıklamalar olsa bir gülümseme oluşturur, başka hiçbir duyguya yol açmaz.

ADIM ADIM BÖLGESEL SAVAŞA

Büyük satranç oyunlarının küçük hamlesini oyunun bir hamlesi olarak göremezsek olup biteni anlama şansımız olmayacaktır. SSCB'nin dağılmasıyla başlayan tek kutuplu dünya sona ermiştir. ABD'nin ekonomik ve askeri serbestiyeti yeni gelişen dinamikler tarafından sınırlandırılmaktadır. Emperyalizm yeni bir paylaşım dönemiyle yüz yüzedir. Paylaşım alanı "Avrasya", Ortadoğu, petrol, doğalgaz rezervleri ve bunların geçiş yollarıdır. "Emperyalizm için başta gelen şey egemenlik için çalışan büyük güçler arasındaki rekabettir; yani doğrudan doğruya kendisi için değil ama rakipleri zayıflatmak onların egemenliklerini sarsmak için toprak ilhak edilmektedir." (Lenin) ABD'nin temel hedefi gelecek yüzyılı kurtarma çabasıdır. Hint ve Çin ekonomilerinin gelişmesi bu ekonomilerin enerji taleplerini kontrol altına alınmasıyla frenlenebilir. Öte yandan 2008 kış aylarında Rusya'nın Ukrayna ile yaşadığı kriz sırasında doğalgaz vanalarını kısmasının Avrupa'da yol açtığı sonuçlar düşünüldüğünde Avrupa ve ABD açısından geçiş güzergâhlarının denetimi hayati önem arz eder hale gelmiştir. Esas olarak AB'nin genişleme konseptinin NATO'nun genişleme konseptini beraberinde getirmesi tesadüf değildir. Rusya 1990'larda yaşadığı krizden petrol ve

doğalgazdan elde ettiği devasa gelirle çıkmıştır. Rus ordusunun bugünkü hareket kabiliyeti bu gelirle açıklanmaktadır. Çin ve Hint ekonomilerinin doğal gelişiminin ABD ve Avrupa ekonomilerini önümüzdeki 20 yıl içerisinde geçecek bir potansiyeli barındırdığı ise malumdur. Aynı şekilde bu doğal gelişimin ABD ve Avrupa ekonomileri açısından paylaşılmış pazarların elden çıkması ve hatta kendi iç pazarlarının bile tehdit altına girmesi dolayısıyla ekonomik ve sosyal iflas anlamına geldiği de ortadadır. Ekonomik ve siyasi hegemonyasını yitiren ABD ulusal çıkarlarını silahlı gücünü kullanarak korumaya çalışmaktadır. Bu ulusal çıkarın orta yerinde enerji havzalarının ve geçiş güzergâhlarının denetimi çabası durmaktadır. Balkanlardaki çatışmalarda Afgan ve Irak savaşları da bu bağlamda ele alınmalıdır. Gürcistan'da ki çatışmada bu bağlamda görülmelidir.

Rusya petrol zengindir. Ama sattığı petrolün ve doğalgazın önemli bir kısmı Hazar havzasından ve bu bölgedeki ülkelerden gelmektedir. (Kazakistan, Özbekistan, Azerbaycan) Ukrayna ve Gürcistan'da gerçekleştirilen rengarenk "devrim"lerin hedefi ABD'nin Hazar havzasında hegemonya kurma ve bütün bölgeyi kendi çıkarları ekseninde yeni-

den şekillendirme çabasıdır. Kabul edilmelidir ki ABD donanması Karadeniz'e inmeden ABD'nin Ukrayna ve Gürcistan'da ki rejimleri koruma şansı olmadığı gibi Hazar'a kıyı olmadan da bu havzadaki devletler üzerinde denetim kurma şansı yoktur.

Gürcü savaşı bir yanıla ABD'nin Karadeniz'e donanma çıkarmak çabasının ve bir yanıla bölgede hegemonya kurma çabasına hizmet etmektedir. Karadeniz'e donanma çıkaramayan ABD'ye tek seçenek İran'ı vurmak olacaktır. Bu noktada TC. hükümetinin ve devletinin "ergenekon" dahil yaşadığı krizleri ve yapılan uzlaşmaları emperyalizmin bu yönelimleri ekseninde ele almak gerekir.

Solun duruşu birbiriyle çatışan oligarşik güçler ve aslında yine birbirleriyle çatışan emperyalist güç odakları karşısında birinden yana taraf olmak değil emperyalizme ve oligarşiye karşı işçi sınıfının ve bölge halklarının çıkarları ekseninde müdahale etmek olmalıdır. Bölgesel bir savaşın bölgesel devrim imkânlarını da bağrında taşıdığı düşünüldüğünde sloganımız "bütün dünyanın işçileri ve ezilen halkları birleşin!" olmalıdır. Büyük oyunda piyon olmak için değil oyunu bozmak için mücadele etmeliyiz.